

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (5)

Izdan 1 novembra 1932.

PATENTNI SPIS BR. 9235

Akciová společnost dříve Škodovy Závody v Plzni, Praha i Ing. Pantoflíček Bohdan, Plzen—Lochotin, Č S. R.

Skraćena trajna čaura za melke.

Prijava od 27 novembra 1929.

Važi od 1 decembra 1931.

Traženo pravo prvenstva od 21 januara (Č S. R.).

Predmet pronalaska je skraćena trajna čaura koja ima za cilj:

a) Potrebno zaptivanje prostora za punjenje topa pri najmanjoj visini i najmanjoj sadržini čaure,

b) neograničenu primenu, što se liče brojeva pucnjeva,

c) ona treba da je dovoljno jaka i da se ne može lako oštetiti prilikom rukovanja. Takva čaura metka zamenjuje u slučaju potrebe kod topova za normalne čaure metka vrlo dobro upotrebu običnih čaura i daje veliku uštedu prilikom pucanja, i pruža naročito mogućnost pucanja i onda, kada se nema normalnih čaura.

Prema pronalasku to naročito zaptivanje postiže se niskom narukvicom 1, kao što je predstavljeno na sl. 1, priloženoga nacrtu, koja u cilju dobrog zaptivanja naročito na gornjem delu ima srazmerno vrlo tanak zid 2 i čiji donji deo prelazi u dno 3. Materijalu te narukvice mora se posvetiti naročita pažnja i ovde treba da se upotrebi oplemenjen čelik velike elastičnosti. Dno 3 narukvice 1 obrazuje u stvari samo obod, koji svojom donjom površinom leži na stvarnom dnu 4 čaure. Da bi razdelna površina 5 došla da leži između narukvice 1 i dna 4 iznad zadnje površine, koja zatvara prostor za punjenje, da bi dakle narukvica 1 svojim celim prostiranjem bila naslonjena na topovsku cev, to je dno 4 snabdeveno zubcem 6 visine 7, kojem se obređuje dubina prodiranja površine 5 u topovsku cev. Razumljivo je, da se narukvica 1 u prostoru za punjenje mo-

ra uneti sa izvesnom određenom igrom i da se ona kod paljbe mora toliko da proširi, da lesno naleže na topovsku cev i dalje trpi istu deformaciju, kojoj podleže zama topovska cev prilikom paljbe. Ta celokupna deformacija se mora u takvim granicama kretati, da ona nikad ne prekorači granicu elastičnosti materijala narukvice. To pravilo važi takođe i za dno narukvice 3, koje se sloga mora izvesti kao obod sa odgovarajućim otvorom dobro odmerenoga prečnika 9.

Pošto se kod paljbe dno 4 čaura praktično ne deformira, mora se veza narukvice 1 odnosno njenog dna sa dnom čaure izvesti tako, da se omogućava slobodna deformacija narukvice za vreme paljbe i posle paljbe. U tom cilju se dno 3 narukvice 1 elastično priliskuje o dno 4 čaure pomoću navrtnja 10 tako, da se između oboda 3 narukvice 1 i navrtnja 10 umeće jedan ili više elemenata 11, 12, koji dozvoljavaju izvesnu aksialnu i elastičnu deformaciju prilikom navrtavanja navrtnja 10.

Naročitu i važnu ulogu igra kod ove čaure metka zaštitni omotač 11, koji ne samo da štiti narukvicu 1 i naročito njen tanki obod od povrede udarom, n. pr. padanjem čaure na tlo ili udarom čaure na ma kakav tvrd predmet kod izvlačenja za vreme prenosa i t. sl., nego i naročito doprinosi dobrom zaptivanju narukvice 1 time, da on svojom potpornom površinom dela 13 zaštitnog omotača (11) omogućava naboranje ili ma kakvu drugu nepo-

voljnu deformaciju ruba ili gornjega dela 2 narukvice 1 na taj način, što je ista pri-
nuđena, da se bez ikakve škodljive defor-
macije potpuno priljubi uz zidove topovske
cevi. Umereno izdubljenje 14 i otvori 15 u
tome omotaču omogućavaju lak pristup pri-
stisnih gasova ka srednjem delu narukvice
1 i time i brže i bolje pritiskivanje iste na
zidove cevi. Time, što je taj zaštitni omo-
tač 11 sprečio obično nastupajuće nabira-
nje ruba čaure pri paljbi ili obrazovanje
nabora ili drugih škodljivih deformacija,
ostaje omotač 1 posle svakog pucanja u
sasvim besprekornom stanju spreman za
dalje pucanje.

Što se dna 4 liče, ono je srazmerno
masivno tako, da se ono pucanjem ne šte-
li, bez obzira na to, da se i za ovo dno
bira kao materijal čelik odgovarajućih oso-
bina. A cilju paljenja barutnog naboja čau-
ra je u dnu snabdevena odgovarajućim
otvorom (16) za udarač, koji se posle ispa-
ljivanja ili izbija napolje odgovarajućom
alatlikom sa prednje strane čaure, ili, kao
što je predstavljeno na sl. 2, je udešen tak-
o, da se on automatski istiskuje klipom
17 sa rubom 18 i oprugom 19, pri čemu
je dizanje klipa 17 ograničeno odbojni-
kom 20.

Drugi način izbacivanja udarača poka-
zuje sl. 4., gde je u dnu 4 čaure smeštena
izbacivačka poluga 21, koja je okretljiva
oko osovine 22. Udarom kraja 23 te polu-
ge ma o kakav tvrdi predmet udarač se
izbacuje.

Kao što je na sl. 2. predstavljeno, zaštitni
omotač 11 može biti pritisnut na obod 3
narukvice, a on o dno 4 čaure uz posredo-
vanje naročite opružne ploče 24 smeštene
ispod navrtanja 10. Ali se može i omotač
11 (sl. 3) upotrebiti direktno za držanje
narukvice 1, pri čemu obod 25 omotača
mora na svaki način da dozvoli izvesnu
aksialnu deformaciju. Isto tako i ovde (sl.
4) može između omotača 11 i narukvice
1 da bude predviđena opružna podmetač-
ka ploča 26. Zatim može i poluga 21 iz-
bacivača da stoji pod pritiskom opruge
27 i da pomoću klipa 28 služi kao auto-
matski izbacivač.

Patentni zahtevi:

1. Skraćena trajna čaura, naznačena nepopustljivim dnom (4) snabdevenim zupcem (6), koje dno dopire u prostor za punjenje topovske cevi i na kojem je sa obodom (3) pritisnuta stvarna zaptivačka narukvica (1), koja se štiti od slučajnih ozleda iznutra naležućim omotačem (13), koji istovremeno onemogućava nabiranje ili makakvu dru-

gu neželjenu deformaciju zaptivačke narukvice za vreme paljbe.

2. Skraćena trajna čaura po zahtevu 1, naznačena time, da je zaptivačka narukvica (1), koja sedi na površini (5) zupca dna svojim obodom (3) ili uz posredovanje zaštitnog omotača ili naročitog kotura (12) ili direktno navrtanja (10) ili kombinacijom pomenutih elemenata ili umetanjem još jedne elastične podloge (24, 26) na površinu (5) zupca tako pritisnuta ili se tako drži, da se omogućava slobodno širenje i skupljanje te narukvice prilikom paljbe i posle paljbe.

3. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 i 2, naznačena time, da se odmeravanje oboda (3) zaptivačke narukvice (1) izvodi tako, da ona omogućava slobodno istežanje i skupljanje omotača narukvice za vreme paljbe i posle paljbe.

4. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 do 3, naznačena time, da u unutrašnjosti zaptivačke narukvice (1) predviđeni zaštitni omotač (13) svojim rubom štrči preko zaptivačke narukvice i omotava je i čuva od slučajne ozlede i dalje u gornjem delu naleže uz sasvim malu igru na gornjem rubu zaptivačke narukvice tako, da sprečava svaku štetnu deformaciju iste prilikom paljbe, pri čemu je između toga omotača i narukvice u srednjem i donjem delu predviđena određena igra u vidu prostora (14), koji pomoću odgovarajućih otvora (15) stoji u vezi sa unutrašnjošću čaure.

5. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 do 4, naznačena time, da obod (11) odnosno dno zaštitnog omotača (13) predstavlja delimično elastičan element, kojim se zaptivačka narukvica (1) pritiskuje ili direktno ili pomoću navrtanja (10) o površinu (5) zupca dna čaure.

6. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 do 5, naznačena time, da je zaštitni omotač (13) pritisnut o obod (3) zaptivačke narukvice (1) uz posredovanje jednog ili više elastičnih podmetača (12, 24, 26).

7. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 do 6, naznačena time, da sam zaštitni omotač (13) obrazuje navrtanj, koji zaptivačku narukvicu sa njenim obodom pritiskuje ili direktno ili uz posredovanje jednog ili više elastičnih podmetača (25) o površinu zupca dna čaure (sl. 4).

8. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 do 7, naznačena ležištem (16) za udarač sa automatskim izbacivačem, (17, 18, 28) koji je u dnu čaure smešten tako, da se zatvaranjem zatvarača topovske cevi udarač automatski pritiska u željeni položaj, pri čemu se istovremeno stiska izbacivač, koji stoji pod pritiskom opruge (19, 24) tako, da kod otvaranja topovskog zatvarača

zalegnuta opruga izbacuje upaljački udarač.

9. Skraćena trajna čaura po zahtevima 1 do 8, naznačena time, da je izbacivač udarača izveden kao dvokraka poluga (21)

tako, da pri ma kakvom slučajnom nefunkcionisanju automatskog izbacivanja (27 28) udarač može da se izvuče slabim udarcem na spoljašnji krak (23) poluge izbacivača (21).

